

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 176/07-79

Ústavný súd Slovenskej republiky na verejnom zasadnutí 17. júna 2008 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Jána Lubyho o sťažnosti A. P., D., zastúpeného advokátom JUDr. Mgr. Š. B., Ž., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priesťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Dolný Kubín v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 602/99 v období po vydaní nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. I. ÚS 42/01-31 z 25. októbra 2001, v súčasnosti po vylúčení veci pôvodne vedenej pod sp. zn. 5 C 74/96 v konaniach vedených pod sp. zn. 5 C 74/96 a sp. zn. 7 C 602/99, za účasti Okresného súdu Dolný Kubín, takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo A. P. na prerokovanie veci bez zbytočných priesťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Dolný Kubín v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 602/99, v období po

vydaní nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. I. ÚS 42/01-31 z 25. októbra 2001 porušené bolo.

2. Okresnému súdu Dolný Kubín prikazuje, aby vo veciach vedených v súčasnosti pod sp. zn. 5 C 74/96 a sp. zn. 7 C 602/99 konal bez zbytočných prietáhov.

3. A. P. priznáva finančné zadosťučinenie v sume 100 000 Sk (slovom stotisíc slovenských korún), ktoré mu je Okresný súd Dolný Kubín povinný zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Kancelárii Ústavného súdu Slovenskej republiky ukladá zaplatiť trovy právneho zastúpenia A. P. v sume 21 253 Sk (slovom dvadsaťjedentisícdivestopäťdesiattri slovenských korún) na účet jeho právneho zástupcu advokáta JUDr. Mgr. Š. B., Ž., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

5. Okresný súd Dolný Kubín je povinný uhradiť trovy konania v sume 21 253 Sk (slovom dvadsaťjedentisícdivestopäťdesiattri slovenských korún) Kancelárii Ústavného súdu Slovenskej republiky na účet č. ... v Štátnej pokladnici do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

6. Vo zvyšnej časti sťažnosti nevyhovuje.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 12. marca 2007 doručená sťažnosť A. P., D. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Dolný Kubín (ďalej len „okresný súd“) vo veci vedenej pod sp. zn. 5 C 74/96 a pod sp. zn. 7 C 602/99,

o ktorých okresný súd nerozhodol napriek tomu, že ústavný súd už nálezom č. k. I. ÚS 42/01-31 z 25. októbra 2001 vyslovil porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy v označených konaniach.

Súčasťou sťažnosti bola aj žiadosť sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu. Ústavný súd po doplnení žiadosti o relevantné doklady uznesením č. k. II. ÚS 176/07-11 zo 4. septembra 2007 ustanovil sťažovateľovi za právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom advokáta JUDr. Mgr. Š. B., Ž., ktorého vyzval na doplnenie sťažnosti.

Zo sťažnosti po jej doplnení podaním z 8. októbra 2007 doručeným 15. októbra 2007 vyplýva, že sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom okresného súdu v konaní vedenom pôvodne pod sp. zn. 5 C 74/96 vo veci navrhovateľa Mesto D., zastúpeného B., s. r. o., D., proti sťažovateľovi o zaplatenie sumy 30 196 Sk s príslušenstvom z titulu nezaplatenia nájomného a úhrady za služby spojené s užívaním bytu a v konaní pôvodne vedenom pod sp. zn. 7 C 602/99 vo veci navrhovateľa Mesto D. proti sťažovateľovi o zaplatenie sumy 37 651 Sk s príslušenstvom z titulu nezaplatenia nájomného a úhrady za služby spojené s užívaním bytu. Obidve veci boli uznesením zo 7. novembra 2001 spojené na spoločné konanie pod sp. zn. 7 C 602/99.

V nasledujúcom období po vydaní nálezu ústavného súdu č. k. I. ÚS 42/01-31 z 25. októbra 2001 okresný súd uskutočnil štyri pojednávania (26. februára 2002, 8. júna 2004, 1. júla 2004 a 13. marca 2007), o veci však dosiaľ nerozhodol.

Sťažovateľ preto žiada, aby ústavný súd takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľa A. P. na prerokovanie a rozhodnutie veci bez zbytočných prietahov upravenej v čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a právo prerokovanie veci v primeranej lehote zaručenej v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv

a základných slobôd, bolo porušené postupom Okresného súdu v Dolnom Kubíne v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 602/99.

2. Okresnému súdu v Dolnom Kubíne v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 602/99 prikazuje konať bez zbytočných prietáhov.

3. Sťažovateľovi A. P. priznáva finančné zadosťučinenie vo výške 500.000,- Sk, (slovom: päťstotisíc slovenských korún), ktoré je povinný Okresný súd v Dolnom Kubíne povinný mu vyplatiť do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu.

4. A. P. priznáva náhradu trov právneho zastúpenia, ktoré ke Okresný súd v Dolnom Kubíne povinný vyplatiť na účet JUDr. Mgr. Š. B. č. vedený v D. a. s., Ž., a to do 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia.“

Ústavný súd sťažnosť predbežne prerokoval a uznesením č. k. II. ÚS 176/07-22 z 20. novembra 2007 ju prijal na ďalšie konanie.

V tejto veci pôvodne prijímal sťažnosť II. senát ústavného súdu; v tom čase bola sudkyňa spravodajkyňa Ľudmila Gajdošíková členkou II. senátu ústavného súdu. Podľa rozvrhu práce ústavného súdu na rok 2008 sa sudkyňa spravodajkyňa Ľudmila Gajdošíková stala členkou IV. senátu ústavného súdu. Z tohto dôvodu túto vec prerokoval a rozhodol o nej senát v zložení, ktoré je uvedené v záhlaví tohto nálezu.

Okresný súd sa k sťažnosti vyjadril v stanovisku sp. zn. Spr 2066/07 z 20. decembra 2007, v ktorom predsedníčka okresného súdu oznámila, že netrvá na ústnom pojednávaní, a k veci uviedla:

„Preskúmaním k veci sa vzťahujúceho spisového materiálu som zistila, že predmetné konanie sa vedie na základe žalobcu Mesto D., proti žalovanému A. P. o zaplatenie 67.847,- Sk.

(...)

Po rozhodnutí ústavného súdu bol zákonným sudcom JUDr. R. P. dňa 29. 10. 2001 vo veci stanovený termín pojednávania na deň 20. 11. 2001, kedy bol termín zrušený na základe ospravedlnenia sa žalovaného. Uznesením zo dňa 7. 11. 2001 súd spojil na spoločné konanie veci vedené na tunajšom súde pod sp. zn. 7C 602/1999 a 5C 74/1996

s tým, že naďalej sa bude konanie viesť pod sp. zn. 7C 602/1999. Dňa 14. 11. 2001 žalovaný doručil súdu nesúhlas s uznesením. Dňa 7. 2. 2002 bol vytýčený termín pojednávania na 26. 2. 2002, ktoré pojednávanie bolo odročené na neurčito s tým, že právny zástupca žalobcu zašle súdu v lehote 15 dní číslo konania sporu o vylúčení pohľadávky z konkurznej podstaty pred KS Banská Bystrica. Dňa 5. 3. 2002 bolo súdu doručené vyjadrenie žalovaného k pojednávaniu, ktoré sa konalo dňa 26. 2. 2002. Dňa 17. 6. 2002 bola urgovaná správa od právneho zástupcu žalobcu, ktorá bola doručená súdu 20. 6. 2002. Prípisom z 10. 7. 2002 bol Krajský súd Banská Bystrica požiadaný o zaslanie správy v akom štádiu sa nachádza vec 46 Cb 6/2001. Prípisom doručeným súdu 22. 7. 2002 bolo oznámené, že spis 46 Cb 6/2001 sa toho času nachádza na Najvyššom súde, vo veci bol vydaný rozsudok, proti ktorému bolo podané odvolanie. Uznesením zo dňa 9. 8. 2002 súd konanie prerušil až do právoplatného rozhodnutia vo veci vedenej na Krajskom súde v Banskej Bystrici pod sp. zn. 46 Cb 6/2001. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť 2. 9. 2002. Prípisom z 7. 5. 2003 bol KS Banská Bystrica požiadaný o zaslanie správy v akom štádiu sa nachádza vec 46 Cb 6/2001, na ktorú krajský súd odpovedal, že rozhodnutie bolo Najvyšším súdom zrušené a vec bola vrátená na ďalšie konanie. Dňa 12. 11. 2003 bol znovu požiadaný KS Banská Bystrica o zaslanie správy, či konanie je právoplatne skončené, na ktorý KS odpovedal, že vec je právoplatne skončená. Dňa 29. 12. 2003 a 1. 3. 2004 požiadal žalovaný o vytýčenie termínu pojednávania vo veci. Vo veci bol 12. 5. 2004 vytýčený termín pojednávania na 8. 6. 2004. Pojednávanie bolo odročené na 1. 7. 2004 za účelom znovupredvolania žalobcu a vyžiadania listinných dôkazov. Pojednávanie 1. 7. 2004 bolo odročené na neurčito s tým, že bude pripojený spis tunajšieho súdu 1 Ro 305/2003 a právny zástupca žalobcu predloží súdu doklady vzťahujúce sa k pohľadávke T. voči odporcovi. Dňa 13. 7. 2004 bolo súdu doručené vyjadrenie žalovaného k pojednávaniu. Zákonný sudca predsedovi súdu predložil vylúčenie z pojednávania vo veci, nakoľko sa cíti byť zaujatý vzhľadom na podanie odporcu. Spisový materiál bol predložený Krajskému súdu Žilina 24. 11. 2004 na rozhodnutie. Krajský súd uznesením zo dňa 6. 12. 2004 rozhodol, že sudca JUDr. R. P. nie je vylúčený z prejednávania a rozhodovania veci. Spisový materiál bol vrátený okresnému súdu 28. 12. 2004. Uznesenie bolo expedované 12. 7. 2005. Za účelom zlepšenia plynulosti konania v jednotlivých senátoch boli zo strany predsedu súdu prijaté organizačné opatrenia (čiastočné prerozdelenie vecí aj z tohto senátu medzi menej zaťažených sudcov, k čomu

došlo v priebehu mesiaca jún 2006). Vo veci sa stala zákonnou sudkyňou Mgr. I. B. Dňa 15. 1. 2007 bol pripojený k spisu spis tunajšieho súdu sp. zn. 6C 80/2003 a zároveň boli vyzvaní žalobca a žalovaný o doručenie súdu ďalších listinných dôkazov. Vo veci bolo vytyčené pojednávanie na deň 13. 3. 2007. Pojednávanie bolo odročené na neurčito za účelom doručenia ďalších listinných dôkazov, ktoré boli súdu doručené 19. 3. 2007 a 26. 3. 2007.

Z uvedeného prehľadu musím konštatovať, že vo veci nebola zabezpečená požadovaná plynulosť konania.“

Ústavný súd výzvou z 10. apríla 2008 požiadal okresný súd o oznámenie aktuálneho stavu konania. V písomnom stanovisku zákonnej sudkyne k obdobiu po vrátení spisu z ústavného súdu 30. januára 2008 sa uvádza:

„Žalovaný na pojednávaní dňa 13. 03. 2007 aj vo vyjadrení doručenom súdu dňa 19. 03. 2007 opakovane uvádzal, že vo veci sa už vyjadroval a ďalej bude nečinný, už sa nebude písomne ani ústne vyjadrovať. Vo viacerých konaniach, v ktorých som zákonnou sudkyňou, podal právny zástupca žalobcu JUDr. J. P. v priebehu letných mesiacov roku 2007 voči mne aj voči JUDr. P. B., sudcovi tunajšieho súdu, ktorý je mojím manželom, námietku zaujatosti, odôvodňovanú skutočnosťou, že JUDr. P. zastupuje protistranu v súdnom konaní, ktorého účastníkmi sú JUDr. P. B. a jeho rodičia. Z uvedeného dôvodu, aj v dôsledku nečinnosti účastníkov konania a zaťažnosti v senátoch, ktorých som zákonnou sudkyňou, vec nebola vytyčená, až po tom, ako bolo Krajským súdom v Žiline rozhodnuté o viacerých námietkach zaujatosti podaných zo strany JUDr. P. tak, že nie som vylúčená. Tieto rozhodnutia krajského súdu boli vo veciach doručené na tunajší súd v priebehu mesiacov december 2007 a januára 2008. V prípade, že by som v týchto iných konaniach, v ktorých vystupuje právny zástupca JUDr. P. bola vylúčená, z uvedených dôvodov by som aj v tomto konaní žiadala o vylúčenie z rozhodovania veci. Následne bolo vo veci dňa 14. 02. 2008 nariadené pojednávanie na deň 07. 03. 2008 s tým, že účastníci boli vyzvaní, aby zdokladovali ďalšie skutočnosti podstatné pre rozhodnutie vo veci. Pojednávanie vytyčené na 07. 03. 2008 bolo zrušené z dôvodu práceneschopnosti zákonnej sudkyne a zároveň bol určený aj ďalší termín pojednávania na 01. 04. 2008, ktoré sa aj uskutočnilo. Na tomto pojednávaní došlo k vylúčeniu veci, ktorá bola pôvodne vedená pod sp. zn.

5C/74/1996 na samostatné konanie a vo veci sp. zn. 5C/74/1996 bol vyhlásený čiastočný rozsudok ohľadne uplatnenej istiny. V súčasnosti plynie zákonná lehota na napísanie rozsudku vo veci.“

Právny zástupca sťažovateľa vo vyjadrení doručenom ústavnému súdu 31. decembra 2007 uviedol, že sťažovateľ trvá na konaní ústneho pojednávania. Vzhľadom na túto skutočnosť oznámil, že ako jeho právny zástupca sa dostaví na ústne pojednávanie, ak mu ústavný súd prizná náhradu trov právneho zastúpenia za účasť na tomto pojednávaní.

Podaniami doručenými ústavnému súdu 14. januára 2008 a 5. februára 2008 sťažovateľ doplnil odôvodnenie svojej sťažnosti o tvrdenie, že v dôsledku liknavosti okresného súdu v namietanom konaní a zverejnením jeho mena ako neplatiča v regionálnych novinách došlo k rozpadu jeho rodiny a prerušeniu vzťahov so synom, ktorý si z toho dôvodu zmenil priezvisko na rodné priezvisko svojej matky.

V nadväznosti na oznámenie okresného súdu o aktuálnom stave konania z 10. apríla 2008 ústavný súd vyzval právneho zástupcu sťažovateľa, aby oznámil, či trvá na petite, tak ako ho formuloval v sťažnosti. Podaním doručeným 14. mája 2008 právny zástupca sťažovateľa uviedol, že trvá v plnom rozsahu na sťažnosti z 8. októbra 2007, ako aj na požiadavke konania verejného ústneho pojednávania.

Ústavný súd určil termín verejného ústneho pojednávania na 24. apríl 2008, ktorý bol zrušený, a nový termín nariadil na 17. jún 2008. Okresný súd, zastúpený JUDr. B. S., poverenou plnením úloh predsedu okresného súdu, ospravedlnil svoju neúčasť na ústnom pojednávaní z dôvodu pracovných povinností.

Dňa 17. júna 2008 sa vo veci konalo verejné ústne pojednávanie, na ktorom sa zúčastnil len právny zástupca sťažovateľa (neúčasť sťažovateľa ospravedlnil jeho práceneschopnosťou). Súčasne predložil ústavnému súdu úpravu petitu na rozhodnutie a vyčíslenie uplatnených trov právneho zastúpenia v celkovej sume 34 499 Sk.

Na verejnom ústnom pojednávaní neodznali žiadne nové skutočnosti relevantné na rozhodnutie ústavného súdu vo veci samej.

II.

Sťažovateľ sa svojou sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého má každý právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov, a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, podľa ktorého má každý právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, podľa ktorej účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (napr. II. ÚS 219/04).

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietáhom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd podľa svojej konštantnej judikatúry (napr. II. ÚS 813/00, IV. ÚS 74/02, IV. ÚS 221/04) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). Za súčasť prvého kritéria považuje ústavný súd aj povahu prerokúvanej veci. Podľa rovnakých kritérií ústavný súd postupoval aj v danom prípade.

1. Z hľadiska prvého kritéria ústavný súd už v konaní vedenom pod sp. zn. I. ÚS 42/01 konštatoval, že ide o bežný občianskoprávny spor, a samotná skutočnosť, že je

vo veci potrebné aplikovať viacero právnych predpisov, neovplyvňuje hodnotenie zložitosti veci. Nepovažoval preto vec, o ktorej sa v posudzovanom konaní rozhoduje, za právne a skutkovo zložitú. Na tomto hodnotení ústavný súd zotrval aj v súčasnom štádiu konania.

2. Ďalším kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval existenciu zbytočných prietahov, bolo správanie sťažovateľa ako účastníka konania v posudzovanom období. Z prehľadu konania vyplýva, že okresný súd jedenkrát odročil pojednávanie (zo 7. novembra 2001) z dôvodu na strane sťažovateľa. K predĺženiu konania prispelo aj rozhodovanie o námietke zaujatosti uplatnenej sťažovateľom v namietanom konaní. Ústavný súd už pri svojej rozhodovacej činnosti vyslovil, že doba potrebná na rozhodnutie o procesných návrhoch účastníka konania síce znamená predĺženie konania, avšak pokiaľ rozhodovanie o týchto návrhoch sa realizuje v primeranom čase, nemôže ísť na vrub konajúcemu súdu. Iné skutočnosti, ktoré by mali vplyv na dĺžku konania zo strany sťažovateľa ako účastníka tohto konania, ústavný súd nezistil.

3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu. Predmetom konania ústavného súdu je posúdenie, či došlo v konaní vedenom okresným súdom po spojení vecí pod sp. zn. 7 C 602/99 v období nasledujúcom po vydaní nálezu sp. zn. I. ÚS 42/01 z 25. októbra 2001 k zbytočným prietahom, a tým k porušeniu základného práva sťažovateľa.

Ústavný súd pri hodnotení postupu okresného súdu prihliadal aj na celkovú dĺžku konania, ktorá uplynula od podania žalobného návrhu. Vzhľadom na to, že žaloba vo veci pôvodne vedenej pod sp. zn. 5 C 74/96 bola podaná 5. februára 1996 a žaloba vo veci pôvodne vedenej pod sp. zn. 7 C 602/99 bola podaná 5. marca 1999 (konania, ktoré sú v súčasnosti opäť vedené pod týmito pôvodnými spisovými značkami), trvá súdne konanie podľa názoru ústavného súdu neprimerane dlho a postup okresného súdu v týchto veciach nie je v súlade s požiadavkou poskytovania rýchlej a účinnej ochrany práv účastníka v občianskom súdnom konaní, ako to vyplýva z § 6 Občianskeho súdneho poriadku.

Ústavný súd zistil v postupe okresného súdu v posudzovanom období viaceré obdobia nečinnosti.

Okresný súd oneskorene reagoval na pasivitu navrhovateľa a napriek uplynutiu určenej lehoty (15 dní) na splnenie výzvy z 26. februára 2002 jej splnenie urgoval až 17. júna 2002. Následne okresný súd konanie prerušil. Podľa názoru ústavného súdu dôvod na prerušenie konania bol legitímny, a teda aj právne akceptovateľný. Ústavný súd v súlade so svojou judikatúrou (napr. II. ÚS 103/06) neposudzuje nečinnosť súdu v dôsledku existencie prekážky jeho postupu vytvorenej zákonom ustanoveným postupom (napr. právoplatným uznesením o prerušení konania) ako zbytočné priet'ahy v súdnom konaní. Zo žiadneho ustanovenia ústavy však nemožno vyvodit', že prerušením konania jeho účastník stráca právo na to, aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných priet'ahov, zaručené v čl. 48 ods. 2 ústavy, a preto je súd povinný prijať príslušné opatrenia umožňujúce prerokovanie napadnutých vecí bez zbytočných priet'ahov, a tým vykonanie spravodlivosti v primeranej lehote, aj keď prekážka, pre ktorú sa konanie prerušilo, ešte nepominula (I. ÚS 21/00).

O právoplatnom skončení veci, kvôli ktorej okresný súd prerušil posudzované konanie, sa okresný súd dozvedel 12. novembra 2003. Napriek tomu pokračoval v namietanom konaní až 7. mája 2004, keď nariadil vo veci pojednávanie. Obdobie takmer šiestich mesiacov, počas ktorých okresný súd napriek neexistencii zákonnej prekážky nekonal, ústavný súd hodnotí ako zbytočný priet'ah v konaní.

Spomalenie postupu okresného súdu bolo spôsobené aj rozhodovaním o dôvodoch predpojatosti zákonného sudcu, ktoré oznámil zákonný sudca predsedovi okresného súdu 22. novembra 2004, čo však ústavný súd nehodnotí ako zbytočné priet'ahy v konaní. Krajský súd rozhodol 6. decembra 2004 o nevyhlúčení zákonného sudcu z prerokúvania a rozhodovania vecí.

Po vrátení spisu 28. decembra 2004 z krajského súdu, ktorý rozhodoval o zaujatosti zákonného sudcu okresného súdu, však okresný súd vo veci nekonal až do 11. januára 2007, teda viac ako dva roky. Ďalšie obdobie nečinnosti v jeho postupe zistil ústavný súd od

13. marca 2007 (pojednávane) do nariadenia nasledujúceho pojednávania na 7. marec 2008, ktoré sa však neuskutočnilo.

Nečinnosť okresného súdu nemožno ospravedlniť rozhodovaním o námietkach zaujatosti, ktoré boli vznesené v iných konaniach, preto ústavný súd neprihliadol na vysvetlenie, ktoré poskytla zákonná sudkyňa vo vyjadrení z 10. apríla 2008. Ústavný súd vo svojich rozhodnutiach opakovane uvádza, že nečinnosť súdu nemožno ospravedlniť ani neprimeraným množstvom vecí pridelených zákonnému sudcovi (III. ÚS 14/00).

Ústavný súd hodnotením veci podľa všetkých troch kritérií dospel k záveru, že aj napriek tomu, že už nálezom č. k. II. ÚS 42/01-31 z 25. októbra 2001 vyslovil porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov v predmetnej veci, okresný súd aj v období po rozhodnutí ústavného súdu svojou nečinnosťou opätovne spôsobil zbytočné prietahy v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 602/99, čím porušil základné právo sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd nevyhovел časti petitu sťažovateľa, v ktorej sa domáhal vyslovenia porušenia označených práv aj v konaní vedenom pod sp. zn. 5 C 74/96, pretože v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu bola táto vec vedená pod jednou sp. zn. 7 C 602/99 a na samostatné konanie bola táto vec vylúčená až 1. apríla 2008. Ústavný súd o porušení označených práv sťažovateľa rozhodoval podľa stavu v čase doručenia jeho sťažnosti ústavnému súdu.

III.

Ak ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ods. 2 ústavy vysloví, že k porušeniu práva alebo slobody došlo právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom, prípadne nečinnosťou, zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah, prípadne prikáže tomu, kto právo alebo slobodu porušil, aby vo veci konal. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy môže ústavný súd zároveň na žiadosť osoby, ktorej práva boli porušené, rozhodnúť o priznaní primeraného finančného zadostučinenia.

V nadväznosti na rozhodnutie ústavného súdu o porušení označených práv sťažovateľa v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 602/99 a so zohľadnením skutočnosti, že po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie bola zo spoločného konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 7 C 602/99 vylúčená vec vedená pôvodne pod sp. zn. 5 C 74/96, ktorá je pod pôvodnou spisovou značkou vedená aj naďalej, a vzhľadom na to, že v čase rozhodovania ústavného súdu nebolo ani jedno z namietaných konaní právoplatne skončené, ústavný súd prikázal okresnému súdu, aby vo veciach vedených pod sp. zn. 5 C 74/96 a sp. zn. 7 C 602/99 v ďalšom období konal bez zbytočných prietáhov.

Podľa § 56 ods. 4 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadostučinenie. Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadostučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha.

Sťažovateľ žiadal, aby mu bolo priznané finančné zadostučinenie 500 000 Sk z dôvodu pretrvávajúcich prietáhov v súdnom spore, ktorý trvá viac ako 11 rokov, čo má nepriaznivý vplyv na jeho zdravotný stav a rodinné pomery.

Pretože ústavný súd nepovažoval za primerané konkrétnym okolnostiam prípadu vysloviť len porušenie základného práva sťažovateľa, rozhodol aj o priznaní finančného zadostučinenia. Pri rozhodovaní sa riadil zásadami spravodlivosti a zohľadnil dĺžku posudzovaného konania, zistené zbytočné prietahy, ako aj skutočnosť, že okresný súd opakovane porušil základné právo sťažovateľa, a dospel k záveru, že v danom prípade bude primerané všetkým okolnostiam prípadu priznať sťažovateľovi finančné zadostučinenie 100 000 Sk.

Ústavný súd napokon rozhodol podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde aj o úhrade trov konania sťažovateľa, ktoré mu vznikli v súvislosti s jeho právnym

zastupovaním advokátom JUDr. Mgr. Š. B. v konaní pred ústavným súdom. Ústavný súd ich priznal v sume 21 253 Sk za štyri úkony právnej pomoci (prevzatie veci, doplnenie sťažnosti z 8. októbra 2007, podanie právneho zástupcu sťažovateľa z 12. mája 2008 a účasť právneho zástupcu na verejnom zasadnutí), náhradu cestovného na verejné pojednávanie a na prvú poradu s klientom, ako aj náhradu za stratu času v súvislosti s cestou právneho zástupcu na verejné pojednávanie a na prvú poradu s klientom.

Základom na výpočet náhrady za jeden úkon právnej služby je priemerná mesačná mzda zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za prvý polrok predchádzajúceho kalendárneho roka [§ 1 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška č. 655/2004 Z. z.)], ktorá bola v roku 2006 vo výške 17 822 Sk a v roku 2007 vo výške 19 056 Sk. Náhrada za jeden úkon vykonaný v roku 2007 teda predstavuje sumu 2 970 Sk (§ 11 ods. 2 vyhlášky č. 655/2004 Z. z.), a režijný paušál sumu 178 Sk (§ 16 ods. 3 vyhlášky č. 655/2004 Z. z.), náhrada za jeden úkon právnej služby vykonaný v roku 2008 je 3 176 Sk a režijný paušál je 190 Sk.

Úhradu trov právneho zastúpenia je okresný súd povinný zaplatiť podľa výroku tohto nálezu (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. júna 2008